

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Bekir BOZDAĞ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Bedia ÖZGÖKÇE ERTAN

Van Milletvekili

Yazılı basın organlarında yer alan iddialara göre Antalya L Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunan Gurbet Öztürk ile görüşen Emine Bozkurt, kadın tutukluların çıplak aramayı reddettikleri için gardiyanların kerpetenlerle üstlerindeki elbiselerini yırttıklarını; koğuşların 24 saat kamerayla izlendiğini ifade etmiştir.

Bilindiği üzere Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Şüpheli veya sanığın beden muayenesi ve vücudundan örnek alınması" başlıklı ve bir suça ilişkin delil elde etmek amacıyla şüpheli veya sanık üzerinde cinsel organlar ve anüs bölgesini de kapsayacak şekilde iç beden muayenesi yapılabilmesine izin veren 75. maddesi, bir aramadan değil, doktor veya sağlık mesleği mensubu tarafından yapılması zorunlu bir muayeneden bahsetmektedir.

Keza zorunlu olduğu ileri sürülen aramalar, Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği'nin 28. ve Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük'ün 46. maddelerine dayanmaktadır. Yönetmelik'in 28. maddesine göre, makul şüphe bulunması durumunda aramanın, neden ve nasıl yapılacağının kişiye anlatılması ve aynı cinsiyetten görevliler tarafından, mümkün olan en kısa sürede bitirilmesi şartıyla yapılabileceği düzenlenmektedir. Buna göre, arama, kimsenin görmemesini ve bedene mümkün olduğunca dokunulmamasını sağlayarak ve kişinin utanma duygusunu en az ihlal edecek şekilde yapılmalıdır. Tüzük'ün 46. maddesinde ise, Yönetmelik'in 28. maddesinde getirilen şartlar korunarak, kuruma sokulması veya bulundurulması yasak madde veya eşyanın bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin varlığı ve kurumun en üst düzey amirinin gerekli görmesi halinde çıplak arama yapılabileceği düzenlenmektedir. Her iki maddede de, arama yapılan kişinin arama süresince tamamen çıplak olamayacağına yer verilmektedir.

Tek dayanağı bir yönetmelik ve tüzük olan çıplak aramaların Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırı olduğu ileri sürülebilir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), çıplak arama ile ilgili kararlarını AİHS'nin 3. maddesinde düzenlenen işkence, insanlık dışı veya onur kırıcı muamele yasağı ve 8. maddesinde düzenlenen özel hayatın ve aile hayatının korunması hakkı altında vermektedir. AİHM'nin yerleşik içtihadına göre, işkence, insanlık dışı veya onur kırıcı muamele yasağı demokratik toplumların en temel değerlerinden biridir ve terörle mücadele ve örgütlü suçlar da dahil olmak üzere, en zor koşullarda bile, işkence, insanlık dışı veya onur kırıcı muamele yasağı ihlal edilemez.

AİHM'ye göre, cezaevinde tutuklu ve hükümlülerin çıplak aramaya maruz kalmaları 3. maddeye aykırılık teşkil edebilmektedir. AİHM, konu ile ilgili kararlarında, cezaevi güvenliğini sağlamak ve cezaevinde kargaşa çıkmasını önlemek için bazı durumlarda çıplak aramanın gerekli olabileceğini ancak bu durumlarda dahi aramanın uygun şekilde yapılması zorunluluğunu vurgulamaktadır.

Bu iddialara göre;

- 1) Antalya L Tipi Cezaevi'nde tutulan kadın mahpusların maruz kaldığı ileri sürülen ihlallerden haberdar mısınız?
- 2) İddialara yönelik Bakanlığınızca bir soruşturma başlatılmış mıdır?
- 3) Çıplak arama olarak bilinen tam arama uygulamasının işkence ve onur kırıcı muamele olduğunu düşünüyor musunuz?
- 4) Cezaevine girişte herkesin arandığı bilinirken kadın mahpusların koğuşunda çıplak arama yapılmasının nedeni nedir?
- 5) Antalya L Tipi Cezaevi'ndeki hak ihlallerini denetleyecek bir denetim mekanizması var mıdır?
- 6) 2017 yılının ilk 5 ayında cezaevlerinden Bakanlığınıza kaç işkence şikâyeti yapılmıştır?
- 7) İşkence suçunu işlediği Bakanlığınız soruşturmalarıyla tespit edilen cezaevi görevlisi var mıdır? Bu kişiler hakkında ne gibi yaptırımlar uygulanmıştır?
- 8) 2016 yılında cezaevlerini kaç milletvekili ziyaret etmiştir? Bu milletvekillerinin siyasi parti gruplarına dağılımı nedir?
- 9) 2016 yılında cezaevlerini ziyaret etmek için talepte bulunan milletvekillerinden kaçına izin verilmemiştir? İzin verilmeme gerekçeleri nelerdir? Bu milletvekillerinin siyasi parti gruplarına dağılımı nedir?